

Halsnæs
Kommune

Budgetaftale 2023-2026

Oktober 2022

Stramt budget med fokus på velfærd, bosætning og grøn omstilling

Budgetaftalen i overskrifter

Socialdemokraterne, Venstre, SF, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten og Dansk Folkeparti har indgået en budgetaftale for budgetperioden 2023-26.

En budgetaftale hvor prioriteringen har været at tilpasse kommunens økonomi. Det skyldes, at Regeringen har ønsket at holde kommunerne i en kort økonomisk snor – bl.a. som følge af, at der skal findes flere penge til forsvaret, ligesom aktiviteten i samfundet skal ned som følge af inflationen.

Med andre ord har rammerne været meget stramme og for at fremtidssikre økonomien – og dermed velfærden – har det været nødvendigt at tilpasse økonomien til de nye tider. Som en konsekvens heraf sker der med budgetaftalen en række tilpasninger af den kommunale service, uden at der dermed er tale om en generel nedsættelse af serviceniveauet.

Budgetaftalen indeholder også en række spændende og nye initiativer. Det gælder bl.a. initiativer, der skal begrænse energiforbruget i de kommunale bygninger og en prioritering af mere energieffektiv vejbelysning. Derudover skal fossile brændstoffer udfases til gavn for både klima og økonomi. Som led i den grønne omstilling igangsættes der også et projekt, der skal sikre en bedre ladeinfrastruktur til el-biler.

I de senere år har Halsnæs oplevet en moderat befolkningstilvækst. Det er positivt. Imidlertid er udviklingen nu gået i stå, og derfor er det rettidig omhu, at der nu prioriteres midler til en bosætningsindsats. Vi skal have gang i væksten igen, så der fortsat er et godt grundlag for at udvikle vores kommune.

På det specialiserede område, skal der arbejdes videre med nye tilbud – såkaldte mellemformer - hvor f.eks. undervisningstilbud skal være tættere på det almindelige skoletilbud. Først og fremmest fordi det øger chancen for, at de unge mennesker får en uddannelse. Men også fordi der i dag bruges mange penge på specialtilbud, uden at der kan dokumenteres en tilsvarende effekt.

På velfærdsområderne fastholdes det nuværende serviceniveau generelt. Dog med forskellige justeringer - f.eks. på dagtilbudsområdet - der skal sikre sammenhæng mellem ressourcer og serviceniveau.

Det har også været en væsentlig prioritering for partierne fortsat at sikre gode kultur- og idrætstilbud. Derfor fastholdes bl.a. ambitionen om et samlet idrætscenter ved Magleblæk.

Der opretholdes fortsat et forholdsvis højt anlægsniveau. I 2023 åbner den nye Frederiksværk Skole og på Melby Skole gennemføres en stor renovering. Der er også afsat midler til opfølgning på det store byudviklingsplan for Hundested og til etablering af en ny attraktion på Nordmolen.

Partierne bemærker også – og kvitterer for - at der igen er kommet mange høringsvar til budgetforslaget. Det har kvalificeret de efterfølgende forhandlinger og dermed også den endelige budgetaftale.

Baggrund

Halsnæs Kommune har over de senere år haft en økonomi ført med sikker hånd. Der har været budgetteret realistisk, og økonomistyringen har været holdt i en kort snor. Derved har der været grundlag for at opbygge en forholdsvis solid kassebeholdning.

Det kommer nu Halsnæs Kommune til gavn i en situation, hvor alle landets kommuner er ude i at skulle spare penge. Ud over en stram økonomiaftale mellem Regeringen og KL i forhold til det bloktilskud kommunerne får, er der også lukket ned for låneadgang til anlægsprojekter. Det har stor betydning i forhold til muligheden for at finde penge til anlægsinvesteringer. Især til bygningsrenovering.

Parallelt hermed oplever alle kommuner dramatisk stigende udgifter til specialområderne herunder udgifter til specialskoler og til borgere med handicap. I alt er kommunerne underkompenseret med ca. 5 mia. kr., der skal findes andre steder.

Endvidere oplever hele samfundet stærk stigende priser – ikke mindst på energi - som kommunerne ikke er blevet tilstrækkeligt kompenseret for.

De kommunale budgetter er med andre ord hårdt ramt, og det kan ikke undgå at påvirke serviceniveauet i de kommende år. Den store opgave bliver ikke bare at forklare serviceforringelserne, men også at få dem forventningsafstemt med en befolkning, der helt naturligt kræver at få noget for de penge, de betaler i skat.

Halsnæs Kommune står som nævnt med et fornuftigt udgangspunkt, som betyder, at budgettet for 2023 indeholder forholdsvis få besparelser på velfærden. Samtidig er der fortsat plads til investeringer i både service og anlæg.

Men det er en forudsætning for den fortsat positive udvikling, at der fra statens side enten prioriteres i kommunernes opgaver eller tilføres flere penge til de områder, der er under pres. Og at der fra kommunernes side – herunder Halsnæs – fortsat budgetlægges ansvarligt.

Med budgettet for 2023 udviser Halsnæs netop den ansvarlighed.

Børn og unge

Halsnæs Kommune er en af de kommuner i landet, der bruger flest penge på dagtilbud, ligesom der er gode vilkår for skolerne. Også de fysiske rammer er generelt gode, og med den nye Frederiksværk Skole, der åbner i 2023, starter et nyt og spændende kapitel for skoleeleverne her.

Det skal fortsat være sådan, at rammerne er i orden, fordi det er vigtigt, at vores børn får en god start på livet, og over de seneste år er der alene til dagtilbudsområdet tilført over 11 mio. kr. På den baggrund er forligspartierne enige om, at det er muligt at spare en del af dette beløb. Derfor er der lagt en rammebesparelse ind, som dagtilbuddene selv skal udmønte.

Forligspartierne er også enige om at se på mulighederne for at give et tilskud til pasning af eget barn. Der skal således forelægges en politisk sag herom i 2023 med henblik på, at en eventuel ordning kan træde i kraft i 2024.

På skoleområdet sker der en stigning i lærernes gennemsnitlige timetal fra 738 til 750 timer årligt. Derudover nedlægges puljen til faglighed i udskoling. I stedet kommer indsatsen til at blive en integreret del af indsatsen med "mellemløber" jf. nedenfor.

En af de helt store udfordringer for alle landets kommuner er, at udgifterne til særlige undervisningstilbud har været stigende igennem mange år. Faktisk til et niveau hvor det påvirker kvaliteten af de almindelige skoletilbud, hvis ikke der kommer styr på udgifterne.

Som en konsekvens heraf er partierne enige om at omlægge en del af indsatsen, så der fremover etableres såkaldte mellemformer lokalt på skolerne, der skal sikre, at hovedparten af de elever, der af den ene eller anden grund har det svært i den almindelige folkeskole, kan modtage et godt og lokalt tilbud frem for et dyrt og specialiseret tilbud, hvor der ikke er evidens for, at den enkelte får gavn af det.

Unge- og Kulturcentret (UKC) er skabt som et godt tilbud til kommunens unge i attraktive rammer i Krudtværksområdet. Desværre bruger for få unge UKC. Der er på den baggrund enighed om at igangsætte en analyse af, hvilke aktiviteter der fremadrettet skal være i UKC for at stedet kan blive mere attraktivt og stedets rammer anvendt mere optimalt. Derudover har Byrådet besluttet at oprette lokale klubtilbud til de unge i Ølsted og Melby som supplement til de eksisterende tilbud i Frederiksværk og Hundested.

Ældreområdet

Der bliver flere og flere ældre i disse år, og skal serviceniveauet fastholdes kræver det, at der løbende effektiviseres og arbejdes mere med forebyggelse. Et eksempel på dette er, at vi afsætter ressourcer til et træningsforløb, der både skal sikre, at en gruppe ældre borgere kan fastholde et godt fysisk helbred og samtidig udskyde det tidspunkt, hvor der bliver brug for personlig pleje.

Derudover er det aftalt at gøre brug af mere velfærdsteknologi uden, at det sker på bekostning af det generelle serviceniveau. Der afsættes således ressourcer til fremover at benytte automatiske "medicin-dispensere", som sikrer at vores ældre borgere på en tryk måde selv kan tage deres medicin.

Det er desuden en del af aftalen, at en række af de effektiviseringer, der gennemføres vedrørende støtte til borgere i eget hjem løbende skal evalueres. Hvis de viser sig, at de forudsatte effektiviseringer ikke nås, vil der skulle budgetkorrigeres, således at midlerne forbliver i området.

I hjemmeplejen er der gennem puljer og bloktilskud tilført 2,2 mio. kr. kr. årligt over de senere år. Partierne er enige om, at man fra denne budgetudvidelse kan reducere med 800.000 kr. årligt.

Kultur og idræt

Der skal være et levende idræts- og kulturliv i Halsnæs. Det er en forudsætning for både fysisk og mental sundhed. Derfor investeres der i de kommende år fortsat i de fysiske rammer herunder svømmehallen og et idrætscenter ved Magleblæk. I forhold til svømmehallen har det tidligere været vurderingen, at der skulle opføres en helt ny en af slagsen, men grundige undersøgelser viser, at tilstanden er bedre end forventet. Derfor er partierne enige om i stedet at afsætte midler til en gennemgribende renovering i 2027, hvorefter svømmehallen vil fremstå tidssvarende.

På idrætsområdet investeres der også i renoveringer herunder af idrætshallen ved Frederiksværk Skole. Der fastholdes desuden en investeringspulje til idræts- og friluftaktiviteter, og puljens størrelse øges over årene.

Der er også enighed om at gennemføre en række besparelser herunder i forhold til nogle af puljerne på området. Der nedlægges også en deltidsstilling på bibliotekerne. I forhold til bibliotekerne er der derudover enighed om, at der skal arbejdes med et projekt, der på praktisk niveau skal hjælpe borgere med digitale udfordringer.

Erhverv, beskæftigelse og bosætning

Det går fremad på erhvervsområdet i Halsnæs. Forskellige målinger viser, at erhvervsklimaet er blevet betydeligt bedre. Den gode udvikling skal fastholdes og udvikles. En vigtig forudsætning for et levende erhvervsliv er, at vi har lokalsamfund i udvikling. Derfor afsættes der i forliget penge til en særlig bosætningsindsats, der skal sikre, at Halsnæs fortsat er en kommune i vækst. En indsats der ikke bliver mindre vigtig i lyset af, at samfundet som helhed måske er på vej ind i en økonomisk krise.

På turismeområdet er der en generel tendens til, at langt de fleste besøgende søger deres information digitalt. Som en konsekvens heraf kan det efter forligspartiernes opfattelse ikke længere forsvares at afholde udgifter til et turistkontor, som sjældent besøges sammenlignet med tidligere. Derfor nedlægges turistkontoret i Hundested med virkning fra 2023. Der igangsættes en proces for at planlægge den fremadrettede turismeformidling i Hundested.

I lyset af den lave ledighed og den fortsat høje efterspørgsel på arbejdskraft gennemføres der på beskæftigelsesområdet en række besparelser.

I forhold til sygedagpengeområdet gennemføres en indsats, hvor flere syge borgere vil opleve en hurtigere opfølgning og deraf tilbagevenden til arbejdsmarkedet i form af et øget fokus på delvis raskmelding og fastholdelse på nuværende arbejdsplads. Samtidig vil flere sygemeldte ved overgangen til et jobafklaringsforløb opleve en anerkendelse af, at det er usikkert, hvornår de kan vende tilbage til arbejdsmarkedet. I et jobafklaringsforløb vil borgerne i højere grad blive mødt af et helhedsorienteret perspektiv og indsatser på tværs af social-, sundheds- og beskæftigelsesområdet.

Klima og natur

Hele verden - herunder Danmark - er ramt af en energi- og klimakrise. Det har store konsekvenser for såvel den enkelte som for samfundet i almindelighed. Derfor må vi som kommune også påtage os ansvar, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved, at vi tidligere har investeret i solceller til svømmehallen og på rådhuset, ligesom vi i de senere år har påbegyndt energirenoveringer af vores bygninger. Med budgetforliget er der trods meget stramme rammer fundet plads til, at yderligere initiativer kan sættes i gang. Samtidig fortsætter arbejdet med DK-2020 klimaplanen, og den forventes klar til vedtagelse i juni 2023, hvorefter det bliver en politisk opgave at igangsætte nødvendige og fornuftige klimatiltag.

Allerede i den nærmeste fremtid påbegyndes opsætning af flere el-ladestander i kommunen, ligesom den kommunale bilpark vil blive udskiftet til el-biler over de kommende år.

I de kommunale bygninger igangsættes en række initiativer herunder mere automatisk lysstyring, og de gamle oliefyr på Melby Skole og på Plejecentret Solhjem udskiftes med fjernvarme. Et projekt som også omfatter en del private boliger i Melby. Der vil desuden blive installeret varmepumper i en række kommunale bygninger i den kommende tid.

Halsnæs Kommune har desuden indgået aftale om, at projekt "Skolehaver" skal etableres, så børn og unge kobles til den lokale know-how omkring bæredygtig fødevareproduktion. Formidling og inddragelse indgår som en del af i DK2020-klimaplanerne. Projektet understøtter desuden Halsnæs Kommunes ønske om at undervisningen gøres mere praktisk, hvor det er muligt.

I 2023 er der også afsat midler til at forstærke Classens Dige, så Frederiksværk By er bedre sikret mod oversvømmelse i forbindelse med storme og højvande.

Der er også enighed om, at myndighedsbehandlingen på miljøområdet skal styrkes, så der generelt kan fastholdes forholdsvis korte sagsbehandlingstider samtidig med, at der er kompetencer til at håndtere de mere komplekse sager.

Endelig er der enighed om, at administrationen - i lyset af energikrisen - skal revurdere ejendomsplanen i 2023 med henblik på, om der skal ske ændringer i prioriteringerne.

Veje og infrastruktur

En cykelsti langs Frederiksværkvej i Hundested, en af kommunens mest travle byveje, og skolevej til Hundested skole, påbegyndes i 2023

Derudover prioriteres en række øvrige tiltag, herunder at der afsættes flere ressourcer på at følge op på henvendelser fra borgerne om huller i vejene mv., ligesom der skal føres bedre tilsyn med gravearbejder. Derudover afsættes der bl.a. midler til cykelstiprojekter, der skal gøre det mere attraktivt at vælge cyklen frem for bilen.

Partierne bag forliget er samtidig enige om at nedlægge buslinje 328 som en konsekvens af for få passagerer. I stedet anbefales borgerne at benytte Flextur, der dækker hele Halsnæs. Parallelt hermed er der enighed at arbejde for en løsning i Halsnæs Kommune, hvor ældre medborgere, der ikke er digitale kompenseres for den merpris, der betales, hvis man bestiller telefonisk.

Byudvikling

Med projektet "Stålsat By" har Frederiksværk By været igennem en transformation og en positiv udvikling. Næste skridt er et stort og ambitiøst byudviklingsprojekt for Hundested. Arbejdet er allerede godt i gang med en udviklingsplan, og med budgetforliget sikres økonomien til projektet i de kommende år. Det samme gælder arbejdet med en attraktion på Nordmolen.

Der er også enighed om, at administrationen igangsætter et indledende arbejde med at se på muligheden for at udvikle Krudtværksområdet.

Tryghed

I forbindelse med konstitueringen var der enighed om, at der er behov for et øget fokus på tryghed. Derfor blev det besluttet at nedsætte et Tryghedsudvalg, der skal komme med anbefalinger til Økonomiudvalget i foråret 2023. Arbejdet er dog allerede så fremskredent, at parterne bag forliget har besluttet at afsætte midler til flere hjertestartere og til et projekt, der skal styrke borgernes kompetencer inden for førstehjælp. Endelig er det aftalt, at der frem mod næste års budget skal ses på, hvordan SSP-arbejdet kan styrkes. Det skal ske med inspiration fra andre kommuner.

Frederiksværk den 4. oktober

Med underskrifterne nedenfor er parterne enige om indholdet i nærværende budgetforligstekst, og de konkrete prioriteringer der fremgår af bilaget til budgettet.

Borgmester

For Socialdemokratiet (A)

For Venstre (V)

For Dansk Folkeparti (O)

For Socialistisk Folkeparti (F)

For Enhedslisten (Ø)

For Det Konservative Folkeparti (C)